

Studiehandledning

Höstterminen 2022

Forskningsmetodiska begrepp och redskap

7,5 hp

Kurskod LULV 06

Reviderad 220620, med reservation för
ändringar

Institutionen för beteendevetenskap och
lärande, IBL

Linköpings universitet

Välkommen till kursen LULV06

Forskningsmetodiska begrepp och redskap, HT 2022!

Kursens innehåll kommer ge er en orientering inom vetenskapsteori och forskningsmetodik. Enligt Skollagen (2010:800) ska utbildning vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och i läraryrket tillämpas en rad forskningsmetoder så som observationer, intervjuer och enkäter. Kursen ger därför stöd för hur ni ska arbeta för att utveckla er undervisning. Kursen ger även stöd för hur ni kan genomföra ett examensarbete.

Kursen ges helt digitalt och kurstillfällena ligger ca varannan vecka under första halvan av terminen. Detta innebär att samtliga undervisningstillfällen sker via lärplattformen LISAM och med hjälp av ZOOM-möten. Till detta krävs att man har en dator med stabil internetuppkoppling, headset och även gärna tillgång till webbkamera. För ett smidigt samarbete mellan er studenter finns även kommunikationsverktyget TEAMS kopplat till kursrummet.

Det är viktigt att man deltar (vid sin dator) vid alla tillfällena för att få en god behållning av kursen. Alla föreläsningar följs upp av ett seminarium. Kursens lärare undervisar om valda delar av kurslitteraturen för att åskådliggöra innehåll och exemplifiera hur de metodiska verktygen ska användas på ett vetenskapligt sätt. Kursen bygger på att man som deltagare är påläst och har gjort sina respektive kursuppgifter inför varje kurstillfälle för att få del av de andra kursmedlemmarnas kunskaper.

Var vänlig och läs informationen i länken nedan:

Zoom - videomöten och skärmdelning

<https://www.student.liu.se/itsupport/zoom-student?l=sv>

Välkommen till kursen!

Kontaktuppgifter till kursteamet:

Kursansvarig och lärare:

Maria Sparf, IBL

maria.sparf@liu.se

Kursadministratör:

Maria Lorin, IBL

maria.lorin@liu.se

Kursöversikt

Vecka 34

Kursen börjar med självstudier måndag vecka 34.

Planera Du kan redan innan första kurstillfället fundera på ämnesområde för ett kommande pilotprojekt

Läs Sven Hartmans bok *Skrivhandledning* samt artikeln *Plagiera eller referera vetenskapligt?* En studie om vad studenter behöver lära sig för att bli bättre på referathantering av Thorsten och Hellman.

Kurstillfälle onsdag 24 augusti

13-15 Introduktion av kursen, genomgång av litteratur och LISAM kursrummet. Anvisningar ges om hur den skriftliga presentationen av kursuppgift 1 ska gå till.

15-17 Föreläsning: Akademiskt skrivande, föreläsare Lotta Alemyr

Vecka 35

Läs rapporten från Skolforskningsinstitutet samt kapitel 17-21 i Alan Brymans bok *Samhällsvetenskapliga metoder*, som behandlar kvalitativa studier.

Genomför kursuppgift 1, se särskilda instruktioner.

Vecka 36

Läs se ovan

Slutför kursuppgift 1

Kurstillfälle torsdag 8 september

13-15 Föreläsning: Kvalitativ forskning, föreläsare Maria Sparf.

15-17 Litteraturseminarium, se läsanvisning ovan. Alla studenter förväntas vara väl förberedda för att redogöra för sin förståelse av litteraturen. Vid seminariet hålls en genomgång av hur kursuppgift 2 ska utföras.

Vecka 37

Läs Karin Stolpes artikel *Forskningslitteracitet – att läsa, värdera och använda forskning i praktiken*.

Genomför kursuppgift 2, se särskilda instruktioner.

Vecka 38

Läs kapitel 7-13 i Alan Brymans bok *Samhällsvetenskapliga metoder*, som behandlar kvantitativa studier.

Slutför kursuppgift 2

Kurstillfälle onsdag 21 september

13-15 Föreläsning: Kvantitativ analys - statistik, föreläsare Åsa Elwér

15-16 Statistikövningar med Åsa Elwér, materialet finns på LISAM

Kurstillfälle torsdag 22 september

15-17 Litteraturseminarium, se läsanvisning ovan. Alla studenter förväntas vara väl förberedda för att redogöra för sin förståelse av litteraturen. Genomgång om hur kursuppgift 3 ska genomföras och beskrivas.

Vecka 39

Planera kursuppgift 3, se särskilda instruktioner.

Läs Vetenskapsrådets God forskningssed och kapitel 1-4, 7, 9-12 i Fejes & Thornberg (red)

Vecka 40

Läs artikeln av Braun och Clarke, Using thematic... samt kapitel 15 i Bryman

Genomför kursuppgift 3

Kurstillfälle tisdag 4 oktober

13-15 Föreläsning: Att analysera och presentera sina resultat, föreläsare Jonas Nordmark.

15-17 Litteraturseminarium se läsanvisningar ovan. Alla studenter förväntas vara väl förberedda för att redogöra för sin förståelse av läsningen.

Vecka 41

Läs kapitel 14 i Fejes & Thornberg (red), repetera kapitel 7 i Bryman samt fördjupa dig i den litteratur som passar till vald metodansats och analys.

Genomför kursuppgift 3

Vecka 42

Planera redovisning av kursuppgift 3

Läs och fördjupa dig i den litteratur som passar till vald metodansats och analys

Kurstillfälle onsdag 19 oktober

13-16 Presentationer av kursuppgift 3, alla ska vara beredda på att svara på frågor från studiekamraterna och lärare om sitt arbete.

16-17 Lärare ger anvisningar om vad som ska innefattas i PM som är kursens slutexamination.

Tid för frågor och återkoppling.

Vecka 43

Slutför din PM och lämna in senast söndag den 30 oktober kl 23.59

Kursuppgifter

Kursuppgift 1. Uppgift 1 består i att skriftligt formulera en *bakgrund* till ditt/ert tänkta arbete. Du/ni ska även formulera *ett syfte* samt *frågeställningar* till ditt/ert arbete.

Tänk på att studiens syfte och frågeställningar styr val av tidigare forskning, metod, metodansats, datainsamlingsmetod, urval, forskningsetiska hänsyn och analysförfarande.

Använd typsnitt Times New Roman, stl 12, radavstånd 1,5. Max 1 sida.

Dokumentet lämnas in i kursrummet på Lisam, Inlämning/ Kursuppgift 1 senast den 11 september, kl 23.59. Namnge dokumentet med Ditt Namn KU1, Arbetar ni i par, ange bådas namn!

Kursuppgift 2. Uppgift 2 består i att läsa och sammanfatta tidigare forskning. Denna uppgift ska göras individuellt av alla. Uppgiften har tre delar A, B och C. Du ska till del B och C göra en bibliotekssökning/databassökning för att finna ett lämpligt examensarbete och en vetenskaplig artikel, instruktioner för sökning av litteratur publiceras i Lisam.

Del 2A

Under kursdokument finns exempel på två examensarbeten:

- *En kvalitativ studie om lärares arbete med extra anpassningar i gymnasieskolan.*
- *Presterar elever bättre i mätning om läraren använder ett digitalt verktyg i sin matematikundervisning? - Ett randomiserat kontrollerat fältexperiment.*

Det första är genomfört med kvalitativ metod, det andra med kvantitativ metod. Du ska läsa och uppmärksamma strukturen i examensarbetena med dess: *Innehåll, Bakgrund, Teoretiskt perspektiv, Tidigare forskning, Forskningsmetod, Resultat, Diskussion*

Del 2B

Du ska själv söka och hitta ett examensarbete som ligger i linje med din forskningsfråga. Du ska skriftligt sammanfatta vilket syfte studenten har, vilken metod den använt sig av och vilket resultat den kommit till samt hur den diskuterar sitt resultat.

Använd typsnitt Times New Roman, stl 12, radavstånd 1,5. Max 1 sida.

Del 2C

I den sista delen av uppgiften ska du söka upp och läsa en vetenskaplig artikel inom ditt område. Du ska därefter skriftligt sammanfatta vilket syfte studien har och vilken metod som använts samt redovisa de viktigaste resultaten.

Använd typsnitt Times New Roman, stl 12, radavstånd 1,5. Max 2 sidor.

Del B och C lämnas som ett dokument (sammanlagt max 3 sidor) in på Inlämning/ Kursuppgift 2 senast den **25 september kl 23.59**. Namnge dokumentet med Ditt Namn KU2

Kursuppgift 3 har tre delar A, B och C.

Del 3A Du/ni ska nu planera för att genomföra en datainsamling till en pilotstudie. Studiens syfte och frågeställningar styr val av metod och metodansats. Ni ska välja mellan att använda

kvalitativ eller kvantitativ forskningsmetod. Därefter ska ni planera er metodansats, er datainsamlingsmetod och ert urval. I alla delar ska ni beakta forskningsetiska principer.

Del 3B Du ska nu enskilt genomföra datainsamlingen utifrån de frågeställningar du/ni har (se kursuppgift 1) och den beskrivning du/ni gjort i del 3A. Tag i god tid kontakt med de personer du avser ska vara med och genomför sedan din datainsamling. Tänk på att du behöver samtycke från deltagarna. Om det är elever som är under 15 år, krävs ett skriftligt samtycke vårdnadshavare.

Del 3C Du/ni ska nu bearbeta och analysera ert insamlade datamaterial med hjälp av den metodansats som du/ni valt ur kurslitteraturen. Börja skriva en text till underlag för PM, i texten ska du/ni referera till kurslitteraturen med årtal och sidhänvisningar.

Kursuppgift 3 ska även redovisas och diskuteras vid kurstillfället den 19 oktober. Gör ett underlag i form av en enkel power point eller liknade att utgå ifrån.

Examinationsuppgift SRE1

Examinationsuppgiften består i att skriva en PM (en promemoria) som är riktad mot ett tänkt examensarbete. Ni ska använda underlaget från era kommenterade kursuppgifter och komplettera så den färdiga PM innehåller följande rubriker.

- **Inledning/Bakgrund**
- **Syfte och frågeställningar**
- **Tidigare forskning** (sammanfatta resultat och slutsatser i den forskning ni läst)
- **Forskningsmetod** (metodansats, datainsamlingsmetod)
- **Genomförande av pilotundersökning** (urval, forskningsetiska hänsyn och analysförfarande)
- **Resultat av pilotundersökning** (redovisas enligt vald metodansats)
- **Diskussion** (både resultat och metod)
- **Tidsplan** (preliminär för kommande examensarbete)
- **Referenslista** (den litteratur du hänvisar till i din text).

Referenser till kurslitteratur och artiklar ska användas och anges. Använd typsnitt Times New Roman, stl 12, radavstånd 1,5. Max 10 sidor. Dokumentet lämnas in i kursrummet på Inlämning/ PM senast den 30 oktober kl 23.59. Namnge dokumentet med Ditt Namn PM

Till kursen finns två senare tillfällen att lämna in (om arbetet behöver kompletteras eller om du läser på kvartsfart). Dessa tillfällen är 4 december och 8 januari, då finns nya inlämningsmappar tillgängliga.

En godkänd PM kännetecknas enligt följande:

- Texten har en tydlig struktur där de olika avsnitten är sammankopplade. Studiens bakgrund, syfte och frågeställningar styr val av tidigare forskning, metodansats, datainsamlingsmetod, urval, forskningsetiska hänsyn och analysförfarande
- Pilotstudiens resultat och diskussion är tydligt redovisade
- PMs alla delar följer svenska skrivregler och vedertagna normer för vetenskapligt skrivande
- Texten i PM har genomgående en tydlig förankring i kursens forskningsmetodiska litteratur samt innehåller referenser från minst en vetenskaplig artikel (minst två om ni skriver i par).
- Arbetet har en sedvanlig referenshantering inklusive referenslista

En väl godkänd PM ska utöver ovanstående visa att:

- PM är skrivet med stor självständighet i enlighet med anvisningarna
- Tidigare forskning återspeglas med syntetiserade texter som motsvarar en väl genomförd forskningsinramning
- Forskningsmetoden svarar mot frågeställningarna och är väl motiverad och beskriven
- Valet och beskrivningen av datainsamling visar på en djup förståelse för hur man väljer och motiverar en datainsamling
- Studenten har en analytisk förmåga då det gäller användandet av forskningsmetod och bearbetningen av ett insamlat material

Om plagiat

I kursen kommer vi att gå igenom och uppmärksamma regler för plagiat. Plagiering av andra källor (dvs. att man kopierar andra texter utan att ange referenser, antingen från litteratur eller från andra källor såsom från Internet, andra studenters arbeten, egna tidigare arbeten mm) betraktas som fusk. Läraren har skyldighet att anmäla varje misstänkt fall av plagiering/fusk till disciplinnämnden på universitetet. Om det visar sig att disciplinnämnden anser att plagiering har skett kan man som student bli avstängd från studier under en viss tid. Under den tidsperioden förlorar man också rätten till studielån.

För att undvika dessa problem måste ni alltså omformulera det ni läser till en självständig text samt tydligt referera till de källor ni har använt. Markera med citattecken och ange korrekta sidhänvisningar när ni skriver av direkta meningar eller delar av meningar ur en ursprungstext. Av hänsyn till er studenter vill vi att alla möjligheter för lärare att hysa minsta misstanke om fusk och plagiat bör undanröjas. Tolkningen av vad som är fusk och plagiat, är inte självklar. Därför använder vi oss av ouriginal, en tjänst som utför dokumentjämförelser.

Under fliken ”Test” i Lisam finns länkar till bibliotekets plagiatkurs. Se även följande länkar:

<https://www.student.liu.se/studenttjanster/lagar-regler-rattigheter?l=sv>

Forskaretik – om forskarens relation till uppgiften.

<https://www.vr.se/uppdrag/etik/etik-i-forskningen.html>

Kurslitteratur

- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology* 3(2), 77-101. Finns nedladdningsbar <http://dx.doi.org/10.1191/1478088706qp0630a>
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber. (Det går även bra med en äldre upplaga). Valda kapitel, se studiehandledning.
- Fejes, A., & Thornberg, R. (red.) (2018). *Handbok i kvalitativ analys*. Liber.
- Hartman, S. (2003). *Skrivhandledning för examensarbeten och rapporter*. Natur & Kultur.
- Stolpe, K. (2021). Forskningslitteracitet – att läsa, värdera och använda forskning i praktiken. *ATENA Didaktik*. Finns nedladdningsbar <https://atenadidaktik.se/article/view/3677>
- Skolforskningsinstitutet. (2020). *Hur ska man veta vad forskningen säger? Om vetenskaplig kunskap och hur man kan förhålla sig till vetenskapliga resultat*. Skolforskningsinstitutet för djupar 2020:01. Skolforskningsinstitutet. Finns nedladdningsbar <https://www.skolfi.se/forskningssammanstallningar/skolforskningsinstitutet-fordjupar/hur-ska-man-veta-vad-forskningen-sager/>
- Thorsten, A., & Hellman, J. (2021). Plagiera eller referera vetenskapligt? : En studie om vad studenter behöver lära sig för att bli bättre på referathantering. *Högre Utbildning*, 11(1), 41–55. Finns nedladdningsbar <https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:1545790>
- Vetenskapsrådet. (2017). God forskningssed. Finns nedladdningsbar <https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2017-08-29-god-forskningssed.html>

Till detta tillkommer:

- APA referensguide, finns i Lisam
- Exempel på examensarbete, finns i Lisam
- Kompendium om statistik; kvantitativ analys, publiceras i Lisam
- Valfritt examensarbete (se instruktioner i studiehandledning)
- Valfri vetenskaplig artikel (se instruktioner i studiehandledning)